

Soča

Izjava vsak petek o poldne in večji s prijaznimi „Primorci“ in „Gospodarski List“ vred po posti prejemam ali v Gorici na dom posiljan:

vse leto . . . . . gld. 440.
pol leta . . . . . 220.
pet leta . . . . . 110.

Za tuge dežela toliko ver. kolikor je večja poštnina.

Beločem in drugim manj premožnim novim narodnikom zaradično znižamo, tako se oglaša pri upravniku.

„Primorci“ izjava vsake 14 dñ ob enes z četrtimi grupami „Sočnimi“ Številkami.

„Gospodarski List“ izjavlja se sepično ga vsak mesec v obsegu 16 s čanji, kaj ne je petek praznik, indego listišče v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznanila

in „postanice“ plačujejo se za širistopno peti-vrstvo:

8 kr. če se tiskajo 1 krat,

7 " " " 2 "

6 " " " 3 "

Večkrat — po pogodbji. Za večje črke po prostoru.

Poznanične številke dobivajo se v tobakarnih v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti vel. vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi posiljajo naj se ureduju, na ročnico in reklamacije pa upravnemu „Soče“. — Neplačani pismi uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnost je v Marzijevi bisi, Via del Mercato št. 12, II.

Obvod železnične črte po Vipavi.

(Izv. dopis.)

Dne 10. junija se je odprla furlanska železnica. Te slavljosti so se udeležili tudi slovenski deželni poslanec zastava železnične države in Mihalčič ter tudi deželna poslanca dr. Gregorčič in prof. Alfred Černotin s poslanci načinom, da zastopnike visoke vlade v novi opegorita na naše železničke potrebe, na vipsavsko in seško železino. Naseljski načelnik ekscelenca Wittek in diversi svetovljaci Wurmb sta se odločili, vrniti se po Vipavski dolini, da se na svoje dobre pravice o razmerih črte Gorica-Ajdovščina, nad tem ko na Tolminskem morja izmenijo črto Podklošč-Sv. Luka.

Dne 11. junija zgodaj ob 7. uri sta se imenovana zastopnika vis. koprivskega ministarstva odpeljala iz Gorice. Spremljajo so jih peti deželni glavar ekscelenca grof František Černotin, deželni poslanec prof. Alfred Černotin in grof Karol Lauthier. Dr. Gregorčič se je pa v nedeljo zveter odpeljal občiti do Ajdovščine, da opozori blagovnososedna te občina. Dr. Roje je načinil v Ajdovščino in v Vipavu brzjavno visoke goste, a se obhanka in magel občednici in varnostnički funkcionarji, kateri je bil ranjen in uradno prezognjen. V isti i so se vbrali zastopniki občin in so uresni sprejeli. Hoc so se okrasile z zastavami, razprodali so se mukorji. V Vipavu pa je prisotna polnica deputacija z Vipavskega, iz Renče in blagovnega krajev. V Pragi je tudi domača gleda pozdravila visoke goste. V Dunajcbergu se je pripravil potovanec zagreb v Št. g. Božjak. Povsoj je zbrano ljudstvo po svojih zastopnikih izražalo svoje želje. V Batutah in Šentjurju je bil sprejet kar moguči slovesen. Ob vesti zunaj vasi so se stekli zastopniki blagovnih vasi in občin. Ob 9. uri so predstavili starje vozova. Zupan g. L. Bedek je prisel pozdravil in prosil, da se po načrti otraga na drugod izrazite želje takojšnjih občin. Zupan Girtič je na to povabil gospoda k. Mihalčiču na Bavarske, od koder je najboljši, a razgled na vso črto. Zastopniki visoke vlade sta bila jako vesela tega razgleda. Stroška sta na pet metrov visok obri in si iz te vikave ogledala krasno dolino in na zemljevidu načrtala juna opisane znamenitosti, katere hoveta skrbno preveriti. Zanimalo ju je ljudstvo in kraj. Ekscelenca Wittek se je izrazil, da si je vse družine predstavil Vipavsko dolino. Družba si je ogledala tudi mestno delavnico znanega samonika g. Luyčarja, ki je bil radostno izmenjanen po tako častnem obisku.

Na pol peti proti Ajdovščini so komisiji prišli načrni dr. Ant. Gregorčič, zupan Godina, veletržec Casagrande in grajski oskrbnik iz Vipave. Tu so ajdovski zastopniki pokazali mesto, kjer naj bi železica zapustila pobrežje ob Vipavi ter obrnila se pred Sv. Križem proti deželni cesti in v Ajdovščino. Vladna zastopnica sta si to črto znamovala in izrekla, da kot lokalna železica bi se mogla graditi po tem smeru. Vsa družba zasedla je kocije ter drdrala skozi Cesto, ki je bila v zastavah, proti Ajdovščini. Iz Sv. Križa in z nekaterih koncov je pokazal močnejši položaj mimo hiteče. Da je Ajdovščina, okinčana z zastavami in praznično opravljenja, pozdravila visoke goste, je pa umiljivo. Po pozdravu na trgu se je visoka gospoda za nekaj časa pomaknila v občinski urad, potem si je ogledala prijazni trg in okolico onkraj Hublja. Ob 12. uri prišli so k skupnemu obedu razen že imenovane gospode z Dunaja in iz Gorice zupnika Dugolin in Grča, zupan Godina, veletržec in obrtniki Casagrande, Nussbaum in Mulič. Po obedu vrnil se je deželni glavar v Gorico, vsa druga družba pa se je odpeljala v

teg vipsavski.

V Logu so vladna zastopnika pozdravili velič. g. dekan Rijavec, župan tržki g. Hrvatin, poslanec Lavrenčič in drugi odlični moži. Po obisku cerkve in značaja spominščnika je držalo 14. kočij proti trgu. Zunaj trga je ekscelenca Witteks mladež z učitelji in mnogo ljudstva prihajajočo družbo. Pred dekanjsko cerkvico je velič. g. dekan predstavil učiteljstvo, potem starostno kranjske duhovštine vitez. g. Nakusu in druge. Gospoda si je odredila cerkev, potem pa sledel prijazni obisk zgodbi grofa K. Lauthieri, ki se poda v grad in od tam „pod skalo“. Tam na krasnem vrtu dvigne narave se je o namerovanju železničnega mesta javno govorilo, inčagu osebujo razgovarjalo. Posledne mi je omenili pomembljivih govorov g. Casagrande in grofa Lauthieri-ja. Prvi je v tem slovenskem govoru pozval državo da trikratni „živio“ zaori presvetlemu cesarju, v nemškem govoru pa je naprosil vladna zastopnika, naj bosta tolmaka naših želj pred ministrjem Wurmbrandom. Sekejski načelnik ekscelenca Wittek je prigazil odgovor, da je razumel tudi slovenski govor in da mu bo prijetna dolžnost, na pristojnem mestu temu želje izražena čutka in želje.

Tudi je ekscelenca ponovil, kar je že v Ajdovščini izrekel, da iz te doline vzame seboj, najprej spontano in da bo nad pospeševanjem začeljeno železnično, da se izvrsti tako, da bo pospeševala knetištvo in obtutno, da bo moril nezvezala željam ljudstva in finančnemu ministru.

Vsakako je ta pohod ugodno znamenje za vipsavsko železino.

ULIČNI NAPISI V LJUBLJANI.

Iz Ljubljane. (Izv. dop.)

Precj. časa je že minilo, od kar je upravno sodite razodilo, da sme ljubljanska občina napraviti samo slovenske napis. Stvar sta predresavala pravni in finančni odsek mestnega zboru. Z ozirom na razne ovire, ki se delajo občini v Pragi, je bilo stvar potreba dobro premisliti, da naši nemškutarji ali pa deželna vlada ne bodo mogli s kakimi pritožbami stvari ovirati. Prepričani smo bili, da naši nemški in pa deželne vlade juristi zato vso svojo modrost, da bi preprečili napravo slovenskih napisov. Če je mestni zbor povsem pravo pogodbil, bodoemo kmalu videti. Toliko rečeno, da se misli z največjo prividnostjo postopati.

V seji dne 5. t. m. je v imenu združenih gori omenjenih odsekov poročal dr. Tavčar in sklenilo se je, da se vsi napisi na voglih ulic napravijo jedino v slovensčini. Ti napisi so last mestne občine. Tudi prostor, na katerem so pričetli, je mestna občina že priposedovala, tako da dotični gospodarji nimajo pravice do kakih pravde zaradi motenja posesti. Nove tablice bodo ravno tako velike in pričetli se imajo ravno na tista mesta, kateri so dosedanje, da ne bodo narodni nasprotniki mogli nicesa najti, na kar bi upirali svoje pritožbe. V tem oziru se pa občini ni treba batiti nobenih ovir in Ljubljana pokaze po teh napisih svoje slovensko lice. Gospod poročevalce je naglašal, da je to potrebno zaradi tega, ker v mestih, kjer so Slovenci v manjšini, imajo izključno nemške ali pa italijanske napis.

Iz tega je vidno, da se ljubljanska občina ne drži strogo načela, da morajo napisiti jedino slovenski in ne prezira v tem oziru narodne jednakopravnosti. Če tudi bodo napisi precj. stali, vendar jih ljubljanska občina zopet zameni z dvojezičnimi, ako vpletijo dvojezične napis tudi v Celovcu, v Celju, Mariboru, v Gorici in Trstu. Nemci se torej nimajo nicesa pritoževati, sedaj je le

od njih odvisno, če hočajo ohraniti poleg slovenskih še nemške napis na ljubljanskih ulicah; obrnejo naj se le do svojih somišljencov v mestih, kjer so Slovenci v manjšini, da odmerijo tudi slovensčini nekaj prostora na uličnih napisih. Kdo pozna zagrizenost Nemcev in Italijanov, ta pač vidi, da se to ne zgodii, vsaj v sedanjem stoletju se ne.

V Ljubljani pa imamo poleg napisov na voglu ulie še majhne tablice z napisom ulice nad vrati vsake hiše. Ti napisi so pa lastna določenih hišnih posestnikov. Zaradi tega pa po imenju združenih odsekov mestna občina tukaj ne more siliti, da se napravijo slovenski napisi, oziroma nima pravice, da jih da napraviti sama. Gotovo bi si s tem nakopala vrsto tožb zaradi motenja posesti. Mestni zbor je v tem oziru zatorej sklenil, da se siliti posestniki novih hiš, da napravijo na kačne stroške tablice s slovenskimi napisi in številkami; prav takó se bodo siliti posestniki onih ulic, katerim so se premenila imena, da pusti napraviti nove tablice s slovenskimi napisi; stroški plača mestna občina: drugim hišnim posestnikom pa magistrat naznani, da se jim napravijo tablice s slovenskim napisom in številko, ako v 14 dnevnem neugovarjajo. Kar se tiče poslednjih posestnikov, se pač ni bilo nobenih sitnosti, pač pa se je batiti, da bodo nekateri posestniki novih hiš in v ulicah s premenjenimi imeni se upirali ukazu mestnega magistrata. Po zakonu o ljubljenskem steviljenju se morejo siliti samo, da napravijo hišne številke nad vrati. Ne ve se pa, če se jim bude moglo zabraniti, da ne bi na te svoje tablice napravili dvojezičnih ali pa celo samó nemških uličnih napisov. Občina ima pač pravico do zaznamovanja ulic, ali se ne ve, če ta pravica sezai takó daleč, da bi mogla braniti tem dvojezični ali pa nemški napis na njihovi hiši.

V Pragi so tudi premenili imena ulicam, ali vendar niso mogli preprečiti do sedaj nekaterih nemških tablic, ki so jih napravili nemški hišni posestniki, dasi je mestni zbor celo sklenil, da se ulična imena kot lastna imena ne smejno prevajati. V Pragi to uprašanje še ni rešeno in kakó se bude razvijalo v Ljubljani, o tem budem že še poročal. Pač pa ne bodo tiste težave v Ljubljani, kadar v Pragi. Mestni zbor ljubljanski je sklenil, da se ohranijo vse dosedanje številke, kjer morda ni vsled novih zgradb potrebljena revizija hišnih števil, čemur pa deželna vlada ne more.

V mestnem zboru je jeden mestni odbornik priporoča, da naj se še počaka, dokler se stvar ne reši v Pragi, da mesto ne bude imelo nepotrebnih stroškov. Gospod poročevalce mu je pa pojasnil razlike med sklepom v Pragi in Ljubljani, da se zatorej ni batiti nepriznosljiv, kadar se godi v Pragi. Zbor je na to sklenil, da se hišnim posestnikom takoj naznani, da se jim napravijo slovenski napisi, takó da bode v jednem mesecu magistrat že vedel, koliko tablic je potrebljeno, kateri naj potem takoj naroči in takó je upati, da že koncem septembra Ljubljana dobi po svojih uličnih napisih slovensko lice. Nad hišnimi vrati bodo pač nekaj rasa pri naših nemških posestnikih stražili še drugačni napisi. Tako se bode že zunaj na hiši video, kolik bivajo zagrizeni nasprotniki našega naroda. Ker v Ljubljani nemškutarji pojemlje, bode stevilo noslovenskih napisov nad hišami vedno manje, posebno če se od kakih višje strani ne bode podpirala nemškutarji. Baš tudi napisi imajo pokazati, kakó maštevili so že Nemci in nemškutarji v Ljubljani.

Jaz pa mislim, da bi bilo morda dobro, če Slovenci v drugih mestih nad svojimi hišami napravijo tablice z dvojezičnimi ali pa z jedino slovenskimi napisi, ako bi ljubljani-

ski Nemci branili se jedino slovenskih napisov. Tako pravijo, kot jo imajo Nemci v Ljubljani, imajo tudi Slovenci v Gorici, Trstu, Celju in Celovcu. Če Nemci nečejo priznati slovenskega značaja v Ljubljani, tudi ni treba, da bi mi priznavali nemški značaj v Mariboru, Celju, Ptaju in Celovcu, ali pa italijanski v Gorici in Trstu, katera mesta poleg tega stoje na slovenski zemlji. Prevelikih ozirov ne smemo imeti, ker le z odločnostjo dosežemo tudi spoštovanje nasprotnikov.

Šuklje in konservativna politika.

(Izv. dop. s Krajskega).

Nasi konservativci igrajo dvojno ulogo; doma simpatizirajo s krščanskimi socijalisti, zavajajo tez velike kapitaliste in židovske liberalce, v državnem zboru pa hodijo po duni in strni z liberalci in glasujejo proti krščanskim socialistom. Takó neodkritostnega postopanja pač ni lahko najti pri kaki stranki v Evropi. Takó delajo gospodje, ki se vedno sklicujejo — na načela.

Citatelji Vašega lista se gotovo še spominjajo, da je tudi glavno glasilo tukajšnjih konservativcev obsodilo govor gospoda poslance Šukljeja, dasiravno marsikaj kaže, da je tisti govor gospod Šuklje govoril nekako v imenu slovenske skupine Hohenwartovega klubu. „Slovenec“ dunajski dopisnik, ki haje ni drugi, kakor gospod kanonik Klun, saú, je ta govor zagovarjal, kar pač kaže, da Šuklje ni bil osudjen s svojim mnenjem v klubu. Za to pa imamo še drugih dokazov.

Tisti Šukljejev govor je bil gotovo takó pomembljiva izjava, da bi jo bil moral zavrniti kmalu drugi slovenski član Hohenwartovega klubu, ako se žijo ne ujemajo. To se do danes ni zgodilo, zatorej lahko rečemo, da so tisti slovenski poslanci, za katere je pri volitvah tukajšnje „Katoliško politično društvo“ porabilo svoj upiv, z gospodom Šukljejem v važnejših političnih uprašanjih jednega mnenja.

Da ima gospod Šuklje še vedno zaupanje njegovih slovenskih tovarišev v Hohenwartovem klubu, se je pokazalo pri sklepanju zaupnice grofu Hohenwartu ob znamenih izjavah proti njemu v dunajskem krščansko-socijalnem dnevniku „Reichspost“. Tedaj so slovenski poslanci odbrali gosp. prof. Šukljeja, da je šel s poslanstvom, katero je v imenu klubu sporočilo zaupnico. Ko bi konservativni slovenski poslanci ne imeli zaupanja v prof. Šukljeja, gotovo bi mu ne bili izročili take častne naloge. To je pač jasen dokaz, da je gospod Šuklje nekak vodja slovenskih konservativnih poslancev.

Te dni pa se je dolenjsko katoliško politično društvo v Novem mestu izreklo proti politiki tega poslance. Iz vsega povedanega je pač jasno, da je dolenjsko katoliško politično društvo obsodilo ob jednem tudi politiko gospodov Povšeta, Kluna in drugih slovenskih konservativnih poslancev, ker ti se očitno še nikdar niso izrekli, da ne odobravajo Šukljejeve politike, pač pa so včekrali, da je Šuklje njih pravi duševni vodja. Če se hoče torej za politiko v državnem zboru Šukljeju izrekati nezaupnica, se dosledno mora tudi gospodu Povšetu, ki je s Šukljejem na Dunaju jednega duha in zastopa tudi jeden dolenjski okraj.

Če pa se to ne zgodi in slovenski konservativni poslanci tudi na Dunaju svojega vodjo Šukljeja ne zatajajo, si bodo morali misliti, da dotičnim gospodom, ki sedaj Šukljejev nasprotujejo, za stvar ni nič, temveč le za osebo.

Ker se je že tolkrat naglašalo, da se je treba držati načelne politike, bi bilo pa

želeti, da se naša konservativna stranka izreče jedenkrat jasne, ali odobrava koalično politiko, ali pa ne. Če je ne, je njena dolžnost, da ne dela več razločka mej Klunom in Šukljejem, proti obema naj začne boj, kakor ga bije proti naprednjakom; če jo pa odobrava, naj pa Šukljeja tudi na miru pusti, ko dela v njenevi smislu.

Tudi ljubljansko politično društvo je že sklenilo par sklepov, ki se popolnoma ne ujemajo s koaličnim programom. Kmalu bi kdo sodil, da so gospodje zares že napovedali borbo Hohenwarlovemu klubu.

Pri tem je pa se vedno na čelu temu društvu gospod državni poslanec Klun, Šukljev somišljnik in zagovornik, in poleg Šukljeja najodličnejši zagovornik koalicije. To je pač uganka, katere ni lahko rešiti. Po našem skromnem mnenju pač ni zadosti, če je kdo v Ljubljani ali pa na shodi „Katoliškega političnega društva“ odločen katoličan, temveč mora tisto odločnost tudi pokazati v državnem zboru, ni zadosti, če kdo v delavskem društvu v Zagorju nam pridružuje za obeno volilno pravico, to je treba storiti v odločilnem trenotku na Dunaju!

Kakšen krik je, če se kak slovenski politik druži z naprednjaki, dobro je pa, če konservativni poslanci nodijo na Dunaju z nemškimi liberalci, ki bi najrajsi krščanski nauk kar porinili v kol, kakor je priznal njih prišaš Suess sam. To pač tudi le kaže, da nekaterim ni za stvar, temveč le za osebe in pa k vejem za to, da se kdo vpše v „Katoliško politično društvo“.

Nasi konservativci radi tožijo o demoralizaciji. Uprاشati se moramo pač, če tako postopanje ne demoralizuje v največji meri naroda?! Ko bodo narod to vide, zgubiti mora vse zaupanje v moštvo in poštenje. Misliš si začne, da gospoda igrajo z njim le komedijo. Posledica temu pa zna biti splošna apatija do vseh javnih zadev in s tem bodo poglavljena zopet nasim nasprotnikom tla na slovenski zemlji. Pogubnih posledic ne prepreči nobeno politično društvo, kakoršna se sedaj po Kranjskem ustanavlja.

Dopisi

Iz Ljubljane 6. junija (Izvireni dopis). Da se je grofa Hohenwarta popularnost že precej pomanjšala, je gotovo. Naši konservativci se seveda v istini še vedno drže tega vodje avstrijskih konservativcev, če tudi ga semljerta malo zatožujejo. Da bi naša konservativna stranka odločno nastopila proti grofu Hohenwarta politiki, o tem se ni niti govora. Naj bi danes bile volitve za državni zbor, gotovo bi ga katoliško politično društvo z vsemi silami podpiralo, dasi se je nedavno izreklo proti valutni politiki grofa Hohenwarta. Gosp. prof. Šuklje je v kranjskem deželnem zboru naši konservativni stranki očital neodkritost, in nekoliko je imel tudi prav.

Nasi konservativci so se jeli že bat, da na Gorenjskem pade grof Hohenwart. Nezavisnejši gorenjski kmetje že premislajo, da grofa Hohenwarta politika je za nje skrajno pogubna. Znano je, namreč, da je grof Hohenwart s padcem grofa Taaffeja in Steinbacha tudi pokopal davčno reformo, s katero bi se bili davki velikim bogatinom povisili, kmetom in malim obrtnikom pa ponizali.

Že tedaj, ko so se nabirali podpis za famozno zaupnico grofu Hohenwartu, se je v konservativnem listu naglašalo, da je treba na gorenjskem katoliškem političnem društvu, da ne bodo mogli več naprednjaki begati prebivalstva, ali to bi se reklo z drugimi besedami, da zabranji, da grof Hohenwart več ne dobri nezaupnice in da sploh gorenjski kmetje ne zgube zaupanja v tisto konservativno politiko, ki že nekaj časa tako dobro brani interes Rotschilda in tovaršev.

Dovoljenje za osovo takega političnega društva v Radovljici so že dobili. Kakšen bode smotev novemu društvu, bode vsakdo vedel, ako omenim, da mu pri porodu kumujejo tisti ljudje, ki so kumovali Hohenwartovi zaupnici. Kakšen vseh bode imelo novo društvo, se ne vemo, ali toliko pa rečemo, da naj gorenjski kmetje nikar ne prizakujejo, da jih bodo branili pred tistimi, ki jim kratijo pašne pravice, ljudje, ki sami zastopajo interese velikega posetva in velikega kapitala. Skušnja že odpre Gorenjem oči, kje so njih pravi prijatelji, da gotovo ne v taboru, v katerem je zagovornik nemškega liberalizma in židovskega kapitalizma grof Hohenwart.

Prvo nedeljo t. m. je v Trnovem na Notranjskem slovensko katoliško društvo imelo dobro obiskan shod, na katerem sta poleg jeduega kapelana govorila dr. Gregorič in odvetnik dr. Sustersič, kateri posebno rad zabavljajo proti naprednjakom, dasi o njegovih zaslugah ni dosti znanega. Kaj več o tem shodu pisal vam budem drugi pot.

Nemško gledališko društvo v Ljubljani je v svojih finančnih zadregah se bilo

obrnulo do mestnega zborna za podporo. Mestni zbor je pa podporo odbil. Prav je storil, povrnil je jednak z jednakim. Ko so ob svojem času Nemci bili dobili večino v kranjskem deželnem zboru, so bili tudi takoj ustavili podporo „Dramatičnemu društvu“.

— Kot prostor za Valvazorjev spomenik je mestni zbor odločil prostor pred deželnim muzejem, ki je gotovo za ta spomenik najprimernejši.

— Dne 31. maja se je dolenska železnica otvorila tako slovensko. Od trgovinskega ministerstva je bil prisel sekcijski načelnik vitez Wittek.

Posebno velikih spominov pa ta slavnost ni zapustila. Pravo veljavno dolenska železnica se le dobi, ako se podaljša v Belo Krajino in od tod dalje do Karlovega. Natančno je, da se je o tem pri slavnostnem otvorenju tudi govorilo, ali Wittek je v svojem govoru le preveč naglašal samopomoč. Iz njegovega govoru se je dalo posneti, da naj dežela le sama zida železnicu, če jo hoče imeti. Kaj malega že država da. Uboga kranjska dežela pa ne zmore več velikih žrtv. Nadejali smo se, da se boste koaličnska vlada in koaličnska večina na nas Slovence malo bolj ozirali, ko vendar naši poslanci najurje podpirajo koalicijo. Na Dunaju si menda mislijo, čemu bodo sledili gledali na Slovence, ker gospodje Klun, Šuklje in drugi taki nas bodo tudi podpirali tudi če nica se ne damo. Le tako si moremo tolmačiti, ker v jedni zadnjih sej državnega zborna so glasovali proti Klunovim in Vošnjakovim resolucijam zaradi podaljšanje dolenske železnice, zvezne kamniške železnice s Štajerskimi, radi železnice iz Kranja v Tržič in za železnicu po Poljanski dolini. Tolikoj vam lahko rečemo, da to, da je celo grof Hohenwart glasoval proti omenjenim resolucijam, nikakor ne moti veselja poslanca Klunu in zaradi tega ostane še nadalje jeden najvernejših pristašev koalicije. O Vošnjaku se pa govor, da se je malo grdo držal potem, ali do jeseni tudi njega mine nevolja.

Iz Bolesa, 13. junija. — Tu imamo vedno le dež; zadnji četrtek smo imeli celo nevihto, da je lilo, kakor iz skafe. Prijelavala je tudi sodra, ki je naredila precej skode. — Če pojde takó naprej, batl se nam je povedenji, kakoršno smo doživeli l. 1891., ko nam je državno cesto čez Predel močno poškodovala. — Ali pretekla so tri leta in cesta se vedno ni popravljena, razum na najbolj nevarnih mestih. Naši državni poslanci so vladu sicer ponovno opozarjali na to cesto, a doslej brez uspeha, ker — zdi se — nekateri krogi zadržujejo vse koristne naprave, da bi se ne moglo govoriti o pridobitvah pod novim političnim vodstvom gorilskih Slovencev. — Ako pridejo naši gg. poslanci kaj na Bolisko, kar tu srčno želimo, prepričajo se lahko na svoje oči, kakó zanesljivljena je predelska cesta še letos! — Zdaj, ko to pišem, zopet lije, na hribih pa močno sneži.

Tu imamo precej živahnvo vojsko življenje, ker vojaki nas pogosto obiskujejo. — Pretekli teden smo imeli tu generalni stab; na čelu mu je bil feldgm. vitez Beck s 40 višimi častniki, 100 konji in mnogimi vojaki. (O tem glej več med domaćimi novicami. U r e d.)

Narodni praznik v Št. Petru.

Prijazni Št. Peter pri Gorici je obhajal v nedeljo velepomembno narodno slavnost, — slavnost sijajnega krsta novega bralnega in pevskega društva „Slovenska zvezka“, ki se je letos tamkaj ustanovilo po trudoljubivem prizadevanju č. g. kapelana in občudovalnega glasovnega strokovnjaka Ljudovika Láćina, rodoma Čeha. — Prijetljivo nas Št. Peterikoma Gorice je ta dan sijajno dokazal svoje čisto slovensko lice, ki je našim narodnim nasprotnikom hud trn v peti.

Revezi so naši goriški nasprotniki, to morajo pripoznavati celo sami. Ako le stopijo čez meje goriškega mesta, že stojé na cisto slovenskih lileh, kjer brez pogojno gospoduje Slovenec, ki se ne da več tlačiti tuji peti. Tudi Št. Peter jim je to v nedeljo najsijsajnejše dokazal, kar jima ni bilo posebno ljubo, kajti priče takemu nihovemu siromaštu so bili celo minister grof Wurmbbrand in draga visoka gospoda, ki so dosli od slavnostne otvoritve furlanske železnice v goste k deželnemu glavarju in Št. Peterskemu županu, k njegovemu prevzimenosti grofu Francu Coroniniju.

Št. Peter je bil ves v zastavah, narodnih in cesarskih. Ob cesti sta bila postavljena dva slavoloka. Pogosto gromenje topičev se je daleč razlegalo in pričalo o narodni prizagi naših Št. Petercev, da hočejo zvesti o stati svojemu narodu do zadnjega diha.

Najkrasnejše je pa bilo odicieno dvorišče v gostilni gosp. Zorni, kjer je bil postavljen oder; mlaji, papirnat baloni v narodnih barvah, isto takó zvezde, papirnat verige, transparenti itd. so pričali o izredni marljivosti in ukusu gg. prijevalec. Na dvorišču se je zbralok okoli 1000 oseb iz vse okolice in iz Gorice; prav živahnvo življenje se je bilo ondi razvilo. — Ko je bil deželnih glavar in župan odpremlil ministra Wurmbranda na kolodvor v Gorico, prisel je k veselicu; občinstvo ga je pozdravilo z viharnimi živolicami.

Predsednik č. g. Lacina je v kratkem in oduševljenem govoru pozdravil došlo občinstvo in prosil ga vsestranske podpore, da bo moglo izvrševali svojo krasno nalogo pri vhodu v gorisko mesto. — Slavnostni govornik g. E. Klavžar je pa v kratkih potegah načrtao sliko našega narodnega probujanja od dobe prvih narodnih društev in taborjev na Goriskem do današnjega časa, obujal nam vesle in žalostne spomine ter polem prisel na važnost narodnega petja za probajo naroda. Omenjal je, da v Št. Petru so bili vedno dobrni pevci, ki so nam nesvetnokrat pomagali celo v Gorici in drugod po okolici, le doma si niso mogli ustanoviti narodnega ognjišča, pri katerem bi se zbirali in ogrevali za lepo petje, za narodni napredek in sploh za omiku in prijetno društveno življenje. Ali konečno se jim je posrečilo ustanoviti takó ognjišče; iskra, ki je dolgo tlela pod pepelom, vsplamela je, da zdaj gori, in mi vse bonito pitali in kurili, da nikdar ne izgasne in da se ta plamen vžge se ostalo okolico, kjer si to bilo potreba. — Govor g. Klavžarja je vzbudil viharno, dolgo trajajoče navdušenje.

Mladi pevski zbor je pel pet pesmi pod vodstvom predsednika gosp. Lacine. Dasi zbor ni posebno številjen in je pel na prostem, vendar je dosegel popoln uspeh in po vseki točki žel viharno polvalo, da je moral ponoviti vse pesmi. Občinstvo je živahnvo pozdravljalo tudi predsednika in pevovodjo g. Lacine. Njeg. prevz. grof Franc Coronini je polvalil in zahvalil vse pevce in pevovodjo za njihovo marljivost, s katero so se urili v lepem petju.

Veselični odsek „Goriskega Sokola“ (gospodčni Ida Božič in M. Cej ter dr. Janeš, Marinčič in Znidarčič) je predstavil komičen prizor „Igralec na kmetih“ in izvirno saloigro „Lotrist“. Oboje je vzbudilo mnogo smeha in zabave. — Deklamacija „Rabeljsko jezero“ je tudi tako ugajala; govorila jo je prav dobro g. gna Matilda Božičeva, ki je žela prav viharno polvalo. — Srečkanja se je udeležilo veliko občinstva, kar je gmotni uspeh veselice le se povečalo. — Zvezér so se prizgali umetniki ognji.

Tako je mlado društvo slavilo svoj krst. Naj bi ostalo tudi zanaprej vedno takó čvrsto, kakov se je pokazalo pri rojstvu, in naj bi ga ne dosegla tista usoda, kakor mnogo drugih enakih društev, ki so polagoma zaspala, ko se je prva oduševljenost polegla in jela potem polagoma menjavati. Ne prenapenjati moči, raje naj koraka bolj polagoma, a vstajno!

Cajemo, da mlado društvo ima zbranega že nekaj denarja za društveno zastavo, katero si namerica v kratkem omisli in potem slovesno blagosloviti. Dobrotno nebo daj Svoj mogočni blagoslov, da bo moglo mlado društvo napredovati in polagoma dosegati svoj krasni, izvišeni, Bogu in narodu ljubi smoter!

Vsa čast vrhun članom „Slovenske zvezze“ in njenemu predsedniku! Vstajno naprej!

Razgled po svetu.

Ministerska kriza na Ogerskem je začasno rešena. Novo ministerstvo je sestavljeno po večini iz poprejšnjih ministrov; odstopili so le Csaky, Bethlen in Lajos Tisza; novi minister na kraljevskem dvoru je grof Andrássy, naučni minister baron Lorant Eötvös; poljedelsko ministerstvo je prezel začasno honvedski minister Fejervary. — 10. novem položaju došle so sledenje: brzojavke:

Budimpešta 12. junija. Ministerski predsednik Wekerle je danes predstavil parlamentu novo vladu in čital deklaracijo, v kateri pravi, da je kronska naročila ministerstvu izjaviti, da soglaša povsem z vlogo gledči kodifikacije cerkvenopolitičnih predlogov. Ta izjava krone je uzrok, da je vlad odnehalo od zahteve naj se pomnoži število članov magnatske zbornice. Zanaša se na preudarnost magnatske zbornice in upa, da se ne bo protivila cerkvenopolitičnim predlogom. Novo ministerstvo stoji nepremakljivo na cerkvenopolitičnem programu prejšnje vlade. Posl. Justh je izjavil, da nasprotuje neodvisnosti stranke vsake vladni, ki stoji na državnopravnem stališču iz l. 1867., da pa se cerkvenopolitični predlogi ne bo ustavljajo. Apponyi in Eötvös sta izjavila, da ostanete njuji stranki na prejšnjem stališču.

Budimpešta 12. junija. Tekom razprave o vladnem programu zagovarjal je Wekerle dvorne kroge in grofa Kalnokyja, kateriu so razni govorniki očitali, da se vtikajo v notranje zadeve ogerske, in je rekel, da je cesar z njegovim, Wekerlovo, vednostjo narocil grofu Khuenu, naj sestavi novo vladu. Vse strni.

V Belgiji imajo nove homatije. Dne 12. t. m. je potekla zakonita doba tamošnje zbornice, a vladu jo se nadalje porablja v svoje namene. — To pa je liberalcem prislo kakor nalašč, da kriče proti klerikalcem, ki imajo vladu v rokah. In nedeljo je uporabila v Bruselju velik demonstrativni obhod po mestu, ki je pred kraljevskim dvorom zahteval, naj kralj odpusti sedanje ministerstvo. Pricakuje se, da kralj razpusti parlament. — Torej povsod zmeščava za zmeščavo!

Stambulov v opoziciji. — Navzicle izjavi nove vlade, da nece kar nič premeniti dosedanje unanje politike bolgarske in vso

skrb obračati na notranje zadove, je vender Stambulov začel proti vladu hujskati iz unanje-političnih razlogov. Glede notranje politike molči, glede unanje politike pa pravi, da se hoče vladu približati Rusiji in je zato razvil v „Svobodi“ svoj unanje-politični list, te le stiri točke obsežajoči program: 1. Zvezo s Turčijo je utrditi in zato skleniti z njim defenzivno in ofenzivno zvezo; 2. Okleniti se je trozvezje in zlasti Angleške, kateri je največ na tem, da je Bolgarska samostojna država; 3. Z balkanskimi državami je negotov, prijetljive razmere, z Rumunsko pa je skleniti defenzivno zvezo, kateri ima pristopiti tudi Turčija; 4. Skrbeti je za dobre razmere z velesilami in za priznanje kneza.

Rusija in Vatikan. — Posledice dosegenga porazumjenja med Rusijo in Vatikanom se že kažejo. Prizakovati je važnih osebnih: prememb v katoliški hujeriji na Ruske, ruska vladpa pa je baje objavila, da odslej ne bude zapirala katoliških samostanov izvzemši slučaj, da bi to bilo iz „državnih ozirov neizogibno potrebno“. Tudi v drugih ozirih bo ruska vladpa postopala kar najbolj obzirno. Za sedaj je razveljavila prepoped, da russki škošje brez vladnega dovoljenja ne smejo potovati v Rim.

Maroški sultan umrl. — Iz Tangerja se javlja, da je maroški sultan dne 7. t. m. na potu v Casablanco umrl. Vojaki in ministri so baje njegovega sina Abdulažiza proglašili za sultana. Po smrti takih eksotičnih vladarjev nastanejo navadno homatije. V Maroku bi bile posebno nevarne, ker se tu krijo koristi Francoske, Španske in Angleške.

Domače in razne novice.

Naročnikom. — Blizu se konča premu polletja. Zato prosimo, da vsakdo o pravem času ponovi naročnino. Mi imamo velike stroške, katere s težavo znagujemo zaradi nerednega plačevanja naših naročnikov. Prosimo, da vse vse pesni občinstvo živahnvo pozdravljale tudi predsednika in pevovodjo g. Lacine. Njeg. prevz. grof Franc Coronini je vzbudil viharno, dolgo trajajoče navdušenje.

Osebne vesti. — Č. g. Simon Gregorčič, naš dienški gorski slavec, sol je za nekaj časa v Kanonik v tamšnjo kapej po Kneippovem načinu.

Veleč. g. dr. Anton Gregorčič ostane zdaj nekaj časa v Gorici; zdravje se mu vidno vrača vključ napornemu duževnemu delu. — Tudi visokor. g. Alfred grof Coronini je v Gorici. — Toliko na znanje tistim, ki se v eni ali drugi zadevi obražajo do njiju.

Izpit za učitelja veronauka na srednjih šolah sta delala 13. in 14. t. m. če. gga: Janez Kokosar, župnik v Šebreljah, in Franc Cieri, katehet pri Ursulinkah v Gorici.

Nagla smrt. — V nedeljo jutro je nagle

skih zadev prišla v razgovor tudi nameravana obrtnonadaljevalna šola, dalje pogovor o šem-paskem taborju in drugih koristnih zadevah naše dežele.

Društvo „Alojzijevlje“ v Gorici je imelo učeraj občni zbor v tukajšnji bogoslovni. Udeležba je bila prav velika. Glavna točka dnevnega reda je bil nakup posebne hiše. Sklenilo se je, da se hiša kupi, ker so pogoji prav ugodni. Navzoča če. duhovščina je pa zagotovila podporo, da se bodo plačevalne obresti in polagoma tudi glavnica.

Slovenska knjižnica. — Jutri izide 19. snopič tega velevažnega književnega podjetja. Ta snopič bo obsegal pet tiskanih pol ali 80 stranij v lepem goslem mediaevalisku — in nam prinese krasno povest slovenega češkega pisatelja (tudi duhovnika) T. Bebzega z naslovom „Po s a s t i“. Dejanje se vrši ob krsnih bregovih dalmatinskih v času silno držnih morskih roparjev, ki so bili prave po s a s t i, strah in groza potujem trgovskim ladijam. Povest se čita prav nizavno. — Celo povest dobe torej naročniki za 10 kr. s poštino vred, kar je tako cenó, da v Slovencih doslej nismo bili vajeni, kupovati takó po ceni leposlovne knjige.

Priporočamo torej to podjetje vsem prijateljem leposlovne književnosti, ker drugače bo moralno tudi to poginiti, kakor že mnogo drugo v poprejnjih časih.

Kažipot. — Mnogi gospodje, ki so to knjigo prejeli na ogled, niso vrnili ne knjige in ne poslali denarja. Knjige zdaj ne sprejmemo več, pač pa najmo prosimo, da bi nam poslali denar, saj imamo že tako doči gnatne izgube poleg velikanskega truda, kateri nas je stalo sestavljanje, kar vsakdo sprevidi na prvi mah, ako le površno knjigo pregleda. — Knjiga marsikomu dobro služi, a ni imel z njo nikakega truda, naj nam vsaj gnatne škode ne dela s tem, da ne poslje dolocene svotice.

Knjige „Slovenske Matice“ za leto 1893, dosle su v Gorico že pred daljšim časom, kakor je bilo v „Soči“ naznajeno. Vkljub temu nekateri društveniki niso že poslali po nje. Zato se zopet nujno valjajo, naj jih v kratkem sprejmejo, da se jim ne izgubi. Pri tej priliki opozarjam ogg. društvenike, da treba plačati letnino za 1894, najkasneje do konca tega meseca. Letnino sprejema poverjenik dr. Gregorčič ali Čitalnični čuvaj g. M. Korošč.

Umetniška razstava v Gorici. — Z ozirom na to, da pripravljalni odbor dosledno prezira slovensko prebivalstvo in ne izda nikakega povabilka, sporeda, pogojev itd. tudi za Slovence, svetujemo vsem svojim rojakom:

1. naj se nihče ne udeleži razstave kot razstavljalec;

2. naj nihče Slovencev ne potrosi niti novčica, da bi šel pogledat, kaj ponujajo na pogled taki preizirali naše narodnosti. Razstavljajo naj sami in gledajo naj tudi sami! Kakor delajo oni z nami, tako mi z njimi! Zob za zob!

Boj za slovenske šole v Gorici. — C. kr. deželni šolski svet je na ukaz z Dunaja naročil mestnemu zastopu goriskemu, da do 15. t. m. se mora izjaviti o prosnjah slovenskih staršev: ako tega ne storí, naj poslje vse spise kar v Trst. — No, gospodje so se izjavili v seji od torka; rekli so, kar edino smo od njih prisakovati, da šole ne dovolijo. — Ali gospodje mestni očetje nimajo glavne besede v tej zadevi? Deželni šolski svet poreče v prihodnji seji, da slovenska je potrebna in da mesto jo mora ustavoviti, mestni zastop poda najbrže utok in takó pride celo reč zopet ministerstvu v presojo. Ali minister je objubil v javni seji, da razsodi to zadevo v zmislu zakona, ako pride do njega potom instane. Zato smo prepričani, da bo našega „križevga pota“ vendar enkrat konec. — Prihodnji si ogledamo razloge naših mestnih očetov, s katerimi opravičujejo svoje postopanje.

Trgovinski minister grof Wurmbbrand je prišel v nedeljo popoldne s červinjskim vlakom v Gorico in od tam v St. Peter, ki je bil zaradi veselice ves v zastavah; v parku grofa Coroninija se je gospoda okrepeala z južino. — Na kolodvoru se je bila zbrala razna gospoda, ki je bila ministru predstavljena. Z večernim brzovlakom se je minister odpeljal na Dunaj, dočim sta secesijska načelnika Wittek in Wurmberšla drugo jutro po Vipavski dolini do Postojne, kakor opisuje naše posebno poročilo o tem potovanju.

Časnikiarsko raco poslali so iz goriškega semenišča ljubljanskemu „Slovenecu“. Ne vemo, kakó je šla v slasi gospodom okoli imenovanega lista, to pa vemo, da je pri nas v vseh krogih zbudila največji smeh in ob enem — pomilovanje. Znani gospodje in gospodiči agitajo na vso silo za viteza Tonklija, ki jim je postal „neobhodna potreba“. Ipakó ne zamudé nobene prilike, ako mu morejo malece pokaditi. Tudi v sredo je priobčil „Slovenec“ v poročilu o otvorjenju furlanske železnice sledičo raco:

„Dr. v. Tonkli je ministru gorko pripotočal lokalni železnici po Vipavski in Soški dolini. Minister je objubil ali prav za prav koj naročil secesijskemu načelniku baronu Witteku, da naj ostane v Gorici in si ogleda črto za nameravano progo po Vipavski dolini. Danes je baron Wittek to storil v družbi nekaterih gospodov.“

Da „Slovenčevi“ dopisnikov iz Gorice ni prav nič več sram, to smo že davno vedeli, a da bodo upali takó drzno slepiti občinstvo, tega bi ne bili verjeli, kajti da je resnica vsa drugačna, temu je priča mnogo veljavnisa in merodajniša gospoda nego so „Slovenčevi“ dopisnik in njegov vitežki gospod ljubljene in varovanec. — Evo resnico:

Naši gg poslanci Alfred grof Coronini, dr. Anton Gregorčič in Franjo grof Coronini so na Dunaju bodisi v javnih sejah z govorji in interpolacijami opozarjali vladu na neizogibno potrebo vipavskih železnic — in minister je odgovoril dosudno. Še bolj pa so gospodje poslane deželovali za kolisani, dogovarjali se z ministrom in secesijskim načelnikom Wittekom, ki je objubil, da se bo za to uprašanje kar največ mogoče zanimal. V sledi tega se je že na Dunaju namenil, da o priliki otvorjenja furlanske železnice ogleda Vipavsko dolino.

Z e dva dni pred otvoritvijo furlanske železnice so bili pri deželnični glavarji Alfred grof Coronini, dr. Aleksij Rojic in dr. Anton Gregorčič, da se dogovore, kako in kaj hovejo ukreniti, da si secesijska načelnika Wittek in Wurmberšla na vsak način ogledata Vipavsko dolino in kakó naj se izvrši to potovanje. Napravljen je bil načrt načrt, a to dva dni poprej!

Pri otvorjenju furlanske železnice so vši ti gospodje vsak od svoje strani govorili z ministrom in z obema secesijskima načelnikoma predno se jih je približal vitez Tonkli. Ekse. Wittek je tu zopet zatrjeval gospodom, da je prišel že z Dunaja s tem namenom, da si ogleda Vipavsko dolino, koder naj bi šla železnica. In se predno je vitez Tonkli govoril z njim, že šla se o tem potovanju sporazumela minister in Wittek. — Med tem pa, ko je vitez Tonkli se vedno sedel za bogato obloženo mizo v Červinjanu, odšli so gg. Alfred grof Coronini, dr. A. Gregorčič in dr. Aleksij Rojic, da so uredili vse potrebno za naslednji dan. In med tem, ko vitez Tonkli skoro ni vedel za slavnostni obhod po Vipavski dolini, se je ta vršil izredno sijajno v najlepšem redu in v največjo zadovoljnost visokih gostov, kakor opisujemo na drugem mestu. A zdaj pride „Slovenec“ s presmešno trditvijo, da ta obhod se je izvršil na Tonklijevo besedo! E se non ridi di che rider suoli? — Taka tendenciozna in neresnična priporočila iz semenišča bodo vitezu Tonkliju gotovo isto takó malo pomagala, kakor njegova pravda proti „Sočinem“ uredniku.

Povsed nas prezirajo. — Furlanska železnica se je zgradila s pomočjo države in dežele. Zato bi človek misil, da bodo pri upravi te železnice kaj bolj spoštovali slovenski jezik. — Ali nič o vsem tem! Napisi so povsod nemško-laski, o slovenskih pa ni ne duha ne slaha! Železniški urniki se izdajajo gotovo za ljudstvo, torej v deželi, kjer živi dve tretjini Slovencev, tudi za Slovence. Ali c. kr. železniška uprava je izdala urnike le v nemškem in laškem jeziku. — Ako bi pa kdaj dobili železnicu po Vipavski dolini, tedaj bodo pa Lahi zopet hoteli imeti povsod prvo besedo! — Takó je pri nas z narodno enakopravnostjo!

Svihorejskega tečaja v Gorici se je udeležilo tudi več Hrvatov in jeden Srb iz Dalmacije. — Da je pouk le italijanski, to slabu upliva na itak razdražene žive Slovencev na Goriškem. Zato bi bilo želeti, da bi se zanaprej odpravile take napake s tem, da se pridobi zavodu kaka dobra slovenska učna moč. — Napis na zavodu bi se moral napra-

viti tudi v slovenskem jeziku, kar smo že parkrat zahtevali.

Pritožba proti lekarni. — Od več strani nam dohajajo pritožbe proti lekarni Gironcoli v Gospodski ulici. Pritožbe pa ne zadevajo gospodarja, ampak njegove ljudi, ki v lekarni s Slovenci neuljudno postopajo in jih s „ščavi“ zmerjajo. Naj se to ne zgodi več! Da bi Gospod Gironcoli, ki je znan kot prijazen in vsestransko uljuden ter takten mož, trpel radi zagrizenosti svojih služabnikov, tega ni mi ne želimo!

Novi cestni zakon. — Zadnjič smo naznani, da posljemo vsem cestnim odborom in županstvom knjižico, v kateri je ponatisnen novi cestni zakon, kateremu je dodanih mnogovrstnih opomb in pojasnil. — Knjižico imajo zdaj že v rokah. Ker bo knjižica izvrstno služila vsakemu županu, staršini itd. zato se nadajemo, da smo ustregli javnemu blagru, ker smo ta zakon hitro napisali in razposlali. — Cena vsakemu izlisu je 20 kr. Z ozirom na to, da se v deželi le malo prodá takih knjig, cena ni visoka.

V Furlanti ni vse takó mimo zaradi letosnje dopolnilne volitve v deželni zbor, kar bi se na zunaj zdele; to je skoro govorito mir pred nevihto. Mnogo veljavnih županov in drugih mož namreč ni prav nič zadowoljno s postavljenim kandidatom, campolonškim županom g. Vinc. Micheličem.

Izvoljen je bil učeraj Michelič z 48 glasovi; Gasparini je dobil 33 glasov. Ker 17 volilnih mož ni prislo na volišče, je torej Gasparini propadel.

V Ilirske Bistrici se je v soboto po ročil obči spoznavani gospod Savojo Benigar, posestnik, trgovec in župan, z gredo Marto Sartori, pasterkom g. dr. Dušana Petišića, famošnega okrožnega zdravnika. Castitamo!

Generalstabno potovanje, o katerem smo govorili, je v naši deželi dovršeno. V torki teden so odšli iz Gorice v Kanal, Tolmin, Kobarid, Boles in čez Predel na Korisko. — V Boles so bili prav sijajno sprejeti; trg je bil v zastavah. — Bolčani so podali visoki gospodi spomenico o predelski železnici, ki bi bila važna tudi v vojaškem oziru. Dalje omenja cesto ob Soči v Trento, katera naj bi se dovršila iz enakih uzrokov z državno pomočjo.

Tolminski glavni grof Miroslav Maranzini je sel na šestmesečni dopust. — Ako si v tem času ne utrdi zdravja, se morebiti niti ne vrne več v Tolmin.

Deževno vreme, ki je trajalo nad pol drugi mesec, je močno zodovalo raznemu sadnemu dreyju, posebno črešnjam, pa tudi trnemu zarodu. — Bog pomagaj! Enkrat je dežja premalo, drugič ga je pa preveč. — Lani je bilo premalo sena zaradi suše; letos ga bo marsikje malo pa vsled preoblike moče.

V Tolminu se je 11. t. m. pri tamoznjem c. kr. poštem uradu pod vodstvom poštnega komisarja iz Trsta vršil izpit za c. kr. poštno odpravitev, oziroma odpravitev. Prestale so ga z dobrim vspohom gospodine:

Alojzija Berlot iz Morskega pri Kanalu, Ziva Kragelj iz Gorice in Olga Konjedic iz Plavij ter g. Mihael Rejec iz Poljubinj pri Tolminu. — Castitamo.

Razburjenost v Kobaridu. — K našemu poročilu pod tem naslovom pisal je kobarški kapelan v „Slovenec“, da ni prav nič pomirilo duhov, pač pa jih še bolj razdražilo. — K temu dostavljam, da vsak trezen mož mora priznati, da je „Primore“ edino prav pisal; ako se je pa kdo še bolj razburjal, dokazuje s tem, da prav ne razume niti stvari same niti kakó bi se dala nevarnost vsaj zmanjšati, ako ne povsem odpraviti. — Zato svetujemo zadnjie k previdnosti, treznosti, zlasti pa na to stran, da se dejanja ne podlikajo osebam, ki nimajo z njimi nikake dotike.

Vojaštvo v Sežani. — Tudi letosne poletje pridejo vojaki iz Trsta v Sežano stanovat. Trije batalijoni 87. pešpolka bodo tamkaj od 21. t. m. do 10. julija; drugi batalijon 97. polka pa bo od 10. do 26. julija. Tamkaj se za ta čas ustanovi tudi postajno noveljnistro.

Vinska kupčija v naši deželi je čedalje slabša vsled nesrečne vinske klavzule. Vina je vse polno, kupec pa ni od nikjer v deželu. Celó naši Braci, ki so svoje vino vselej lahko, hitro in draga prodajali, ne morejo ga letos prodati. — K sreči, da so

vsaj ogerski kupeci s pomočjo g. Fogarja pri soškemu mostu v Pevni nakupili okoli 70.000 hektov vina, ako ne, bi bila kupčija še slabša in nesreča vinske klavzule z Italijo toliko večja. — Čujemo, da g. Fogar se pogaja z velikimi vinskimi kupeci na Ogerskem, na Dunaju in drugod, da bi stalno vsako leto kupovali vina v naših krajih. Ti kupci bi dali navode, kakó naj se vino za nje pravila, da bo sposobno za nadaljnjo predavanje. — Ako se to posreči, bodo naši vinoigradniki vsaj deloma zavarovali prevelike škode, katero bi drugate imeli vsled nesrečne klavzule.

Legi Nazionale. — Dne 1. julija se ho vršila glavna skupščina tega društva. Na dnevnem redu bo tudi zahteva, naj se osnuje v Trstu nitj ljudj nam Slovencem ne privoščijo niti ljudskih šol! Radovedni smo, kaj bi počeli laški vloškošolci v Trstu, ko bi končali svojo nauke; polagoma bi še za službe cestnih čistilcev prasili vsečiščeniki! Med Slovence jih bo pot edalje bolj omemljena!

Zborovanje se bo vršilo v gledališču; ob 11. zjutraj se pa predstavijo v mestni dvorani, kjer jih novi župan (ako bo do tega potrjen) pozdravi v imenu mestna. Proti temu protestujemo v imenu goriskih Slovencev! Ako jih hoče pozdraviti v imenu mestnih Italijanov, slobodno; ali v imenu vsega mestna — protestujemo!

Vremenska nekoda na Dunaju. — V petek zjutraj je na Dunaju razsajala strahovita nevihta. Okoli 7. ure utrgal se je oblak in usula se je toča, tako gosta, da je vihoma nastala neprodorna temna. Vihar je tulli grozivo in vse prebivalstvo je vztrpetalo strahu. Nevihta je trajala četrto uro. Toča, debela kakor golobja jajca, padala je s tako močjo, da je pobila debelo alp in prebil celo lesene zastore. Dunaj je bil podoben bombardiranemu mestu. Po ulicah je ležala toča nad čevelj ponekod skoro po meter visoko, zaprla kanale in prouzročila poplave v priljivih stanovanjih in skladisih, vsled česar je nastala velikanska škoda, ker je pokvarjenega mnogo blaga. Ni je bilo na Dunaji, da bi ne bilo nekaj alp pobitih, a toča je padala tudi v stanovanja in pokvarila mnogo pohištva. Iz kletij in nizko ležečih stanovanj so morali vodo erpati, kajti po nekod je stala po tri čevlje visoko. Pri cesarskem dvoru je pobila toča 400 alp, zlasti mnogo pri stanovanju cesarja, cesarice in nadvejodinje Štefanie. Pri nadvojvodji Albrechtu je toča pobila vse alpe. Vrti in parki so strahovito opustošeni, vihar je močna drevesa polomil ali s koreninami vred izruval. Konji so se splašili in povozili več oseb. Nebroj ljudij je bilo lahko ranjenih, nekateri tudi težko, tri osebe pa so bile ubite. V Praterju sta zlomljena drevesa ubili dva moža, v mestu pa toča nekega na svojem vozlu sedečega fijakarja. Nekateri otroci so utonili. Ljudje so bezali na vse strani. Grozoviti prizori so se primerili v Semmeringu. Topnitarji so prišli na vajo. Komaj je začel vihar, splašili so se konji. Vojaki so popadali s svojimi sedežev, deset je bilo ranjenih, dva tako, da ni upati da okrevata. Povoženih je bilo tudi več drugih oseb. Konji so bili tako besni, da so ogrizli nekatere pogumne osebe, ki so jih hotele ustaviti. Mej častniki in vojaki, ki so bili na vežbalisci, ga ni ne jednega, da bi ne bil kolikor toliko poškodovan. Tudi konje je toča ranila, jednega pa ubila. Jednaki prizori so se tudi drugod primerili, če tudi ne tako grozni. Tudi v okolici dunajske je vihar prouzročil silno škodo, a toča se je usula v raznih drugih krajih.

Trg v Devinu.

Starodavni in znameniti konjski trg sv. Ivana bo letos v nedeljo 24. t. m.

Županstvo v Devinu.

Miroslav Ples,
župan.

Ganz seid. bedruckte Fourlards 85 kr.
bis fl. 3.68 p. Met. — (ca. 450 versch. Dispositi).
— sowie schwarze, weisse und farbige
Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11,65 per Meter
— glatt, gestreift, karriert, gemustert Damast etc.
(ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben,
Bessins etc.) porto- und zollfrei. Postkarten 5 kr.
Porto nach der Schweiz. Selden-Fabrik G.
Henneberg (k. u. k. Hoff). Zürich. 2

Vsi stroji za poljedelstvo.

Posebnosti

treba naročati le pri tvrdki Ig. Heller. Stiskalnice za seno, slano in za nakladanje raznih vrst. Hidravlične stiskalnice. Diferenčjalne vinske stiskalnice. Nove škropilke proti peronospori, način Vermorel. Samostojne škropilke proti peronospori v bakru z zračno tlačilko.

Novi sadni mlini in sadne stiskalnice.

Aparati za parjenje krme, za vareno kuhanje, za trgatev grozja, za sušenje sadja in zelenjadi, za robovanje tursice: trieri, mlatilnice, rezalnice, mlini za debelo moko itd.

Lito železo surovo ali pripravljeno k vsem stromem po najnizjih cenah in najugodnejših pogojih.

Posilja izdelke pod jamstvom in na poskušnjo

16. HELLER, Dunaj

2/2 Praterstrasse 49.

Svari se pred kupovanjem ponarejil.

Bogato ilustrovani 192 str. obsežen cenik v slovensko-nemškem ali italijansko-nemškem jeziku posilja na zahtevo brezplačno.

Razprodajalci se izdejo.

Dnejski srečki po 1 krona

Zrebenje že 12. julija

5 glavnih dobitkov po 10.000 kron

Srečke priporoča:

„MERCIE“, Wochenschen-Aktion-Gesellschaft Wien, Wollzeile 10.

Ustanovil I. 1767. Johan Samassa v Ljubljani

Ces. in kralj. dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA
v Ljubljani

Harmon. in melodični glaso

izborni pripravo za zvonjenje. Zvonove do 4 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina srebrnobelo blisko Močan čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega brona; svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, loneci za cvetlice itd., dalje gasilnice, pumpe ograje pri studencih, ventilii itd.

Občine in požarne brambe dobe naročila tudi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častne medalje, 21 svetinj.

6 gld. 6

Senzacijo

delajo najnovejše

originalne goldin-remontoir žepne ure iz Genfa

Te ure so takó krasno in elegantno izdelane, da jih celo izvedenci ne morejo razločevati od zlatih. Krasno cilezirani pokrov ostanejo vselej enaki in daje se za točnost triletno pismeno zagotovilo.

Cena za kos 6 gld.

Prave goldin zlate verižice z varnostno zapono vrste Sport-Marquis ali Panzer-Facon za kos 1 gld 50 kr.

K vsaki uri brezplačno ohranilee.

Goldin ure so zaradi svoje točnosti v rabi skoro že pri večini uradnikov avstro-ugarskih železnic. Dobivajo se edino le pri osrednji zalogi.

Alfred Fischer, Dunaj, I, Adlergasse, 12.

Posiljajo se po povzetju al proti plačilu naprej.

Svari se pred ponarejenimi, ki so ceneje a nič vredne.

6 gld. 6

6 gld. 6

Prava Hauswaldtova kava

je najboljše kavino primesilo, izvrstno barvilo in arom. okus

Za črno kavo 1 žlico prave Hauswaldtove in 4 žlice bobove kave.

Za belo kavo 1 žlico „

„Meyers Conversations-Lexikon“

tretja izdaja v usnje vezan, nerabljen, 16 debelih zvezkov se prodá za 30 gld. — Kje? — pové predništvo.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešuje in napenjanje odstranjuječe ter milo raztopljuječe

demade sredstva

Velika steklenica 1 gld.,

mala 50 kr. po pošti 20 kr.

vet. Na vseh delih zavoj-

nine je moja tu dodana

zakonito varovana varst-

vna znakma. Zaloge skoro

v vseh lekarnah Avstro-

Ogerske. Tam se tudi dokle:

Praško domače zdravilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skutnine, čistjenje, zrnenje in lo-

čenje ravi ter poleg tega tudi blaži bolečine,

v škatljicah po 38

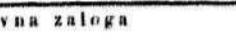
kr. in 25 kr. po po-

šti 6 kr. ved. Na vsek

delih zavojnine je moja

tu dodana zaščitna varst-

vna znakma.

Glavna zaloge

B. Fragner Praga

st. 203-104, Mala stra-

na, pri črnem orlu.

Po na razpolaganje vsaki dan.

St. 311.

Razpis učiteljskih služb.

V toimenskem šolskem okraju je z začetkom šolskega leta 1894/5 umestiti ta le učiteljska mesta stalno ali začasno:

- Mesto podučitelja na štirirazrednici v Bevu;
- mesto podučitelja ali podučiteljice na tro-razrednici v Cerknem;
- mesto potovalnega učitelja ali podučitelja za Reko — Police;
- mesto učitelja ali podučitelja na podružnici na Zag in Lubinju.

Potovalni učitelj ali podučitelj udobiva etnih 100 gl. na potnini, in vsak podučitelj ali podučiteljice 50 gl. osebne doklade.

Dohodki so določeni v deželnem postav 4. marca 1879.

Prošnje s postavnimi spricavali, prosili iz drugega okraja tudi z zdravniškim spricavalom, je vložiti polom e. k. okrajne šolske oblasti v 6. tednih od dneva razglava v „Osservatore Triestino“.

C. k. okrajni šolski svet v

Tolminu dne 25. maja 1894.

2 zlate
18 srebrnih
medailj.

o častnih in
priznatih
diplom.

Kwizde

Korneuburski
redilni prašeh za živino

in sicer za konje, rogata živine in ovce.

Cena škatljic 70 kr., pol škat. 35 kr.

Rabi se 40 let sem v mnogih blevilo, če živina ne žre ali če ima slabu prehavo, da se zboljša mleko in se pomnoži mlečnost krav.

Pričaj se na
gorenje varstveno
znakmo in zahteva naj
se izbereta Kwe
z redilni pra
šek za živino.

Glavna zaloge
Fran J. Kwizda
v k. k. občinskega in
krajevna romunski
dvorni zalogar.

Okr. lek. v Korneuburgu pri Dunaji.

Železniški urnik Trst-Videm.

Nagl. Post.	Post.	Nagl. Mes.	Nagl. Post.	Post.	Nagl. Mes.
predp. predp.	pop.	pop.	predp. predp.	pop.	pop.
8,25	9	4,35	8	—	8,45
8,42	9,21	4,35	9,11	—	9,11
9,10	10	5,30	8,37	9,56	—
9,32	10,30	5,36	9,44	10,43	—
9,39	10,39	6,05	9,05	10,45	—
9,47	10,51	6,14	9,14	11,01	—
—	—	6,20	9,19	11,10	—
—	—	6,28	9,27	11,24	—
10,03	11,18	6,37	9,35	11,30	—
10,07	11,28	6,47	9,40	11,32	—
10,20	11,46	7,06	9,55	12,30	—
11,07	12,55	7,45	—	—	1,30

Mes. Nagl. Post. Post. Nagl.

predp. predp. predp. pop. pop.

2,55 — — — — 5,30

4, — 6,55 8,46 3,40 6,26

4,53 7,09 9,02 4,56 6,42

5,06 7,23 9,31 5,21 —

5,17 7,30 9,40 5,30 —

5,26 7,35 9,47 5,36 7,22

5,40 7,43 9,56 5,45 7,30

5,53 7,50 10,06 5,55 7,39

6,33 8,21 10,43 7, — 8,24

7,12 — 11,01 7,18 8,36

7,30 8,50 11,18 7,36 8,47

Dovoljujem si naz-

nanjati, da sem z dnem

7. junija t.l. otvoril svojo

notarsko pisarno

v Tolminu.

Dr. Ignac Kotnik

c. k. notar

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

Neprekosljive zarad čudovitih močij in odstranjuje v kratkem času s priprosto rabo ene žlico dvakrat na dan, vsakero bolegen lebolečno, zlate žile, omotice, hipohondrije, na jetrih, skažene krvi.

Cene ene steklenice 30 kr.

Predaja se v vseh glavnih le-

karnečnih na svetu. Za naročitev in

pošiljanje pa edino v lekarne

in apoteke.

Cristofoletti v Gorici.

Od premnogih zahval priobčujemo

ta le dve:

V St. Štebri na Koroškem, 17 april

Slovenski napisi v Trstu.

Interpelacija poslancev Spinčiča, Nabergerja in tovarisev na Njih ekselenc gospode ministre za notranje poslove, za finance in trgovino v seji posanske zbornice dne 23. maja 1894.

Napisi na javnih poslopijih ali imajo kak. zmisel, ali ga pa nimajo.

Ako nimajo nikakega zmisla, tedaj niso potrebni v nobenem jeziku.

Ako pa imajo zmisel, potem morajo kazati, kateri urad ali kateri uradi se nahaja v dotednem poslopu, kateri jezik je uporabljen pri teh uradih — da moremo že po vnanosti soditi o notranosti — in čemu obstaje v prvi vrsti, in to v jezikih tistih narodnosti, za katere obstoje v prvi vrsti dotedni uradi, da morejo iste razumeti.

V najnovejši dobi se je zgradilo poslopje za poštne, brzjavne in finančne oblasti v Trstu.

Pod dotedne finančne oblasti spada vse Primorska, pod dotedno poštno in brzjavno ravnateljstvo vse Primorska in vojvodina Kranjska.

Primorska steje po podatkih ljudskega števja z dne 31. decembra 1890, približno 318,000 Slovencev in Hrvatov, 249,000 Italijanov, 15,000 Nemcev, vojvodina Kranjska steje po podatkih istega ljudskega števja približno 166,000 Slovencev in 28,000 Nemcev.

Po takem ne bi bilo niti naravnnejšega, niti pravilnejšega in niti zakonitejšega, kakor da se uradi nujajoči se v imetovanem poslopu, označijo v jezikih vseh teh plemen, za katere obstoje ti uradi, in sicer tembolj, ker je po obstoječih državnih temeljnih zakonih zajamčena jednakopravnost jezika vseh plemen v državi in ker je po obstoječih predpisih finančnim, postnim in brzjavnim oblastim v Primorski oziroma Kranjski uradovati tudi hrvatski oziroma slovenski, in ker bi se ta jednakopravnost morala kazati tudi pri napisih.

In vendar so se nedavno na omenjenem javnem poslopu napravili le naslovnici napisi:

„K. k. Post- und Telegrafenanstalt“, „Imp. Reg. Poste e Telegrafi“, „K. k. Finanzbehörden“, „Imp. Reg. Dicasteri di Finanza“,

med tem, ko pogosto popolnoma hrvatski oziroma slovenski napis, in se torej popolnoma prezira jezik odločne večine prebivalstva dotednih dežel.

Podpisani si torej dovoljujejo staviti naslovnico vprašanje na njih ekselence gospoda ministra za notranje posle, gospoda finančnega ministra in ministra za trgovino, kateri so v prvi vrsti odgovorni za izvedenje naravnih in v državnih temeljnih zakonih zajamčenih pravic:

„1). Ali je znano Njih ekselencam, da so se na novem poslopu za poštne brzjavne in finančne oblasti v Trstu napravili le nemški in italijanski napisi?“

2). Ali so Njihove ekselence pri volji nemudoma ukreniti potrebno, da se naistem poslopu napravijo slovenski ali hrvatski napisi; ali sicer navesti vzroke, radi katerih se je popolnoma prezir jezik daleko prevagujeve večine prebivalstva na Primorskem in Kranjskem?“

Na Dunaju, dne 23. maja 1894.

Spinčič, Naberger, Kužar, dr. Gregorčič, dr. Gregorec, dr. Ferjančič, dr. Klač, A. Coronini, dr. Bulat, Pfeifer, Globočnik, Vošnjak, Klem, dr. Luginja, Blažkini, Perić, Dapar, Šupuk.

* * *

Mi beležimo seveda velikim zadovoljstvom to interpelacijo, želeč, da se popravi krivica, katera se je dogodila narodu slovenskemu in hrvatskemu, oziroma ogromni večini prebivalstva dežele primorske in kranjske. Gospodje interpelantje smejo biti overjeni, da so s to interpelacijo govorili iz sreca vsemu prebivalstvu.

Poslanica*)

Komen, 28. maja 1894. — (*„Opogozdovanju in komenski prepriči“*).

Kamorkoli se dragi čitatelj podlaže po svetu, zapaziš, da si novejšem času mesta in vasi skušajo olepšati svoje lice z nasadbami drevoredov, parkov itd. Taki nasadi ne dajejo krajem samo krasoto, ampak tudi senco in zavetje.

Pridni Švicarji in ljudje v krajeh, kamor tujezi zahajajo, žrtvujejo velikanske svote, da se njih zemlja lepša in takoj postane mikavnejša in vabljivejša bogatašem, ki prinašajo denar v deželo, od katerega vsakemu stanu nekaj pripade.

Misliši si se, da je tudi pri nas vsak človek v tem oziru sinega okusa in vnet za olepšanje svojega rojstnega kraja, pa žalibog v zadnjem času se je pokazalo, kakor daleč smo še za napredkom drugih zemela in koliko omike nam še manjka. Da dobis, dragi čitatelj, pravo sliko naših sedanjih razmer in pozveš ti nam bližnji sosed, ki vedno povprašuješ, kakor stvari stoję, pravo resnico, evo vama kratek popis, ki naj v domači zgodbini priča polomečem, kako žalostne razmere v marsikaterem oziru so vladale v Komnu koncem 19. stoletja.

Komen ima po svojih obč. pašnikih mnogo puščav, katere bi se dale z razdelitvijo obč. zemljišč in s primernim obdelovanjem spreobratiti v gozd ali travnik. Povsod so že spoznali veliko vrednost razdelitve obč. pašnikov in tudi k nam je že posjal žarek spoznanja, a najglavnejša ovira razdelitvi je gosp. župan, ker uživa sedaj na obč. pašniku več, kakor mu bode po razdelitvi odmereno, kajti potem bomo vsi enaki t. j. lastniki živine, kakor tudi oni, koji niti enega repa nimajo. Ima na svoji strani pa še nekaj — podpornikov katerih moč pa ni tako silna, da bi se mogli vpreti vektoristnim novodobnim idejam.

Zraven razdelitvi namenjenih zemljišč ima naša občina prav v bližini vasi tudi nekatera proti burji visče zemljišča, na katerih je živinski kal in dve lokvi za človeško pitno vodo. Trdi se, da je nekdo izmej staršinstva že pred desetimi leti predlagal, naj bi se one parcele zasadile z borovjem, a besede so kakor dim razkadile se, in pozabljeno je bilo borovje, pozabljeno nasad.

Dne 22. nov. 1893. sprejelo je naše staršinstvo v svoji redni seji soglasno predlog, da se vsa ona zemljišča pogozdijo in zgradijo, ter postavilo v letni proračun v ta namen 210 for.

*) Za sestavke pod tem naslovom odgovorno je

Zasaditi omenjena zemljišča z borovjem sklenilo je staršinstvo iz sledenih razlogov:

- Glavni namen tega pogozdenja z borovjem je bil, zavarovati vas pred burjo.
- Na teh zemljiščih leži prej omenjene vode za živinsko in človeško porabo. Krog teh vodá se pase živina in vse njene odpadke spira deževnica v kal in v obe lokvi. Na kalu pije živina in se pere perilo in iz lokev se porablja voda za ljudi. Ko bi se pa ta zemljišča z borovjem zasadila in zgradila, bil bi vhod živini zabranjen, in vsa voda, tudi ona, koja priteka s poti, čistila bi se v travi in odpadnih borovih iglah.
- Zraven tega dajala bi ta zemljišča občini na prodani travi nekaj dohodka, tla bi se zboljšala, lesovje bi prirastlo in kraj naš, kamor tujezi še vedno radi zahajajo, zadobil bi prijaznejše in vabljivejše lice.

Vsled soglasnega staršinstvenega sklepa (tako piše naše županstvo) prosišo je županstvo dne 11. dec. 1893. slav. c. k. okr. glavarstvo za nasadbo omenjenih zemljišč potrebno iglati drevje, katero je tudi resnično prejelo. Meseca marca t. l. so le na treh letos za pogozdjenje namenjenih parcelah kopali jamne za borovje, isti mesec so se borovki tudi zasadili, in ker je bila v aprilu suša, je občina to drevje celo zalivala. Tudi gradilo se je vse slabega vremena tri tedne t. l. vsak teden nekaj časa, in posebna pare, št. 44/4, je bila popolnoma zagrajena, ne da bi se bit kedó ganil ali pritoževal.

Da staršinstvo lažje doseže svoj namen, to je gozd, ki bude dajan vasi zavetje, sklenilo je v svoji redni seji dne 23. aprila z veliko večino glasov, da se naprosi vis. vlada, da sprejme vsa letos na občinske stroške nasajena zemljišča v gozdno varstvo. Z besedo „vs“ zapovedana je bila mej vsemi zemljišči tudi letos pogozdrena in ograjena parcela 44/4.

Gospod župan pa, ki je o svojem času celo vpljavi telegrafa, sicer brezvsešno, hudo nasprotoval, je mož, ki ni nikendar vnet za kako novo in koristno naprave, posebno, če jo je kdo drugi predlagal in ne on; pozval je občinje v „robot“ značilen dan 1. maja in sicer na Brdo k pogozdjeni parceli št. 44/4. Na lice mesta je prišel neobičajno v spremstvu svojih dveh slug gosp. župan sam, ter zbrano in že prej nahajskano ljudstvo nagovoril. Sad tega dejanja se je kmalo videl. Nerazsodno in nadraženo ljudstvo je v županovi navzočnosti grajo krog pare, št. 44/4, strlo in pod njegovim vodstvom borovčev nasad izrulo.

To pač neolikano ravnanje nezavednih siromakov, kateremu je čuje! še celo „omikan“ g. obč. tajnik z rokama pleskal, se vč, da si lahko zadobi milostno županovo naklonjenost, primoralo je naše staršinstvo, da je podalo pritožbo c. k. okr. glavarstvu, vsled katerega negudoma prišla v Komen visokorodni gosp. glavar in c. k. gozdni ko-

misar iz Sežane in sta na licu mesta pogledala znak žalostne slave komenskih junakov.

To je dalo tudi povod, da je bila 6. maja nagloma sklicana starašinstvena seja, pri katerej se je obravnavala prošnja komenskih občinarjev, s katero so prosili naj se graja krog parcele št. 44/1 vniči, (dotičniki so pa že 1. maja vse to sami, kakor povedano, razdejali). Starašinstvo spoznavši, da je prošnja nahujskih občinarjev nevtemeljena in vse to le nasledek hujšanja, je dotično zavrglo z 12 proti 4 glasovom, ter ponavljaje sklenilo, da se ima dotični prostor še v tem letu zopet zasaditi in zgraditi.

Slav. c. k. glavarstvo je vsled prej omenjene pritožbe 12 udov obč. starašinstva odredilo, da ima županstvo še v tem mesecu omenjeni razdejani prostor zasaditi. Gospod župan, vajen nasplovali starašinstvenim sklepom, zapovedal je zasadati velike murbe, katere pa se slabo prijemajo in bodo še slabše na tej revni zemljji rastle. S tem nasadom pa glavni namen — zavetje — ne bodo nikendar dosegli, vsled tega ne more starašinstvo odnehati od svojega sklepa.

Starašinstvo, sklenivše večkrat (22. nov. 1893., 23. apr. 1894. in 6. maja 1894.), da se parc. št. 44/1 z borovjem zasaditi, zagradi in slavi pod gozdino varstvo, čutilo se je žaljeno vsled tega nespametnega in starašinstvu kljubujočega županovega ravnanja i. t. d., zato dalo mu je z 12 podpisi zashuženo nezaupnico.

Ljubi čitatelj, če bi misil, ker smo v ustavnih državah in v ustavnih časih, da je g. župan takoj odstopil. Varal bi se, nasprotno meni se zdi, da se je še le zdaj zaril v županovanje, kakor klop v kožo, in misli si, še ljubše mi je županiti samemu, kakor če sodelujejo ljudje, koji mi slepe pokorštine ne priznajo, in čudi se resnično gosp. župan grofu Taffeju, ker je bil on kot minister tako sramotljiv, da je odstopil, ker je samo eden njegovih predlogov padel. Krašvec bi reklo: To je ena lepa „prigliha“.

Da g. župan kolikor mogoče ublaži ta nepričakovani udarec nezaupnice, sklical je somišljenike, ki so žnjim same žalosti kar kihali, oborožil jih z listom, črnilom in peresom, ter jih razposlal na vse strani naše širne županije loviti podpise z zapeljivim nagovorom: Imate kaj zoper župana? Na odgovor nič, ponudili so ljudem papir na katerega je bilo treba zapisati njihove ime, in s takimi podpisi (tudi ženskih in otročjih pravijo ljudobni jeziki da je nekaj bilo) naj bi gosp. župan paralizoval nezaupnico starašinstva!?

Da se stvar konečno reši, obrnilo se je komensko starašinstvo s pritožbo na slav. dež. odbor in precilo da slavnoisti zapové gosp. županu, da zvrši vse sklepe obč. starašinstva, zadevajoče poprej omenjenega pogoijdenja (§ 53. obč. reda). — Ker je gosp. župan javno pred celo „robotom“ trdil, da on sam ukaže in občinstvo, starašinstvo pa prav nič, in ker so trdili in trdě še danda-

nes vsi njegovi pajdaši, zato se je tudi vse občinstvo tako ostrupilo s to krivo mislio, da celo otročaj že tako politizira vsled tega, in ker ni le naš župan tacih nazorov ampak po svetu še mnogo drugih županov, zato bode razsodba naše pritožbe od strani slav. dež. odbora za vso dejelo velikega pomena in važnosti.

Naše starašinstvo se bori neomahljivo za načelo, katero je zapopadeno v §. 53 obč. reda. Če pa to načelo rečimo, ali postava od zdaj za naprej nima nobene veljave, in če ima župan v občini sam odločevati, potem ni treba voliti nikendar več 18 mož v starašinstvo, ampak samo enega in ta sami takj vladu, pa mirna Bosna! Kadar pa potrebuje več glasov, sklice naj občinarje in ti naj določajo in sklepajo, starašinstvo pa naj odstopi, kaker odstopi naše, če s svojimi koristnimi sklepi ne zmaga.

Našemu županu ni toliko za ono parclo, pač pa zato, da zmaga oni starašinstvo, in zato se poslužuje vsakovrstnih izgovorov, katerih je naslednja prav karakteristična.

Mimo omenjene preporne parcele vodite dve cesti, skladovna 7 metrov široka in občinska vsled pogoijdenja nalašč popravljenja in razširjenja 5 metrov, skupaj tedaj celih 12 metrov širine. Po teh poteh trdi gosp. župan da ne bode mogla hoditi živina, kajih 70-80 glav, a ravno blizu istega mesta v soleski pri hšt. 147, kjer je skladovna cesta še ne 5 metrov široka, živina prav lahko gre na pašo. Dalje trdi gosp. župan, da živina ne bude smeta hoditi po skladovni cesti t. j. tacih 30 metrov daljave. Tedaj vidite, same budalosti so to, a ljudstvo vsemu temu veruje in je uvažuje in od tod tako razburjenost. Poti so dovolj široke, če bi tudi vsa komenska živina hodila nakrat na pašo, a temu ni tako, kajti polovica vse živine se pase na obč. pašniku pod vasjo in bi rekel komu polovica gre v skupno čredo, odšteči pa je treba še vse glave, ki prihajajo na obč. pašnik z drugih končev vasi, ki niti ne taknejo omenjeni dve poti ob prepirni parceli.

In če je šel potnjoči generalštab dne 25. t. m. s sto konji in jezdeci po samo eni občinski 5 metrov široki poti ob prepirni parceli, pa hocete, da bi po obč. c. stah v 12 metrih širjavne šla naša 70-80 glav brojča čredo? Kdor bi drugače govoril ali je ljudoben ali pa neumen.

Dalje govoré županovi agentje nevednemu ljudstvu, da voda, prihajajoča iz borovčevega gozda, ne bode pitna itd. Tem vsem pomaga tudi trop jezične, katere si je gosp. župan zbral v svoj generalštab, in te imajo pri vsem prepiru prav glavno besedo, ter kriče po ulicah za nasprotniki, kakor bi obdarile, da ni človek in njegova družina skoro varna izpod strehe — in vse to radi nevednosti. Ljudstvo ne vč kaž dela in se da zapeljevali od vsakogar.

Konec svojega dopisa kličem Že vsemi slepcem: Bog daj vam več luč!

Celiča se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zvaven rotovž
v Ljubljani
priporoča:

Za želodec:

Marijinejske kapljice za želodec.
Steklenica 20 kr., 6
žeklenje 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odcajalne ali žitidine kraljeve čistije
želodec pri zabolovanju sklezenem želodecu. Skaljice 21 kr., polem zavojek s 6
skaljicami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Plavinske želidne ali posavarske za odraženje in otrake; razvare se zdravja.
Steklenica 10 kr., 6 žeklenje 2 gld. 25 kr.

Vrača mokrino in včelinu, zdravju vedno se dolgača.

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani zvaven rotovž

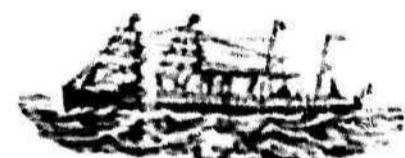
Na ročnički dan v prvi polovici leta 1894.

Spretnega in urnega korespondenta

z lepo pisavo, ki je zmožen slovenčino, nemščino in italijansčino, vspregne se takoj pod ugodnimi pogoji.

Oni ki znajajo že kak druzi jezik, imajo prednost.

Poimble naj se poslužijo pod „1000“ upravnih listov tega lista.

Vozni listi in tovorni listi v A m e r i k o.

Kraljevski belgijski poštni parobrob „Red Stearn Linie“ iz Antverpena
direktno v

New Jork & Philadelfijo

konec sijonovana čita, o 1. e. kr. avstrijske vlade. Na uprašanje odgovarja temu: koncesionant zastop

„Red Star Linie“
na DUNAJU, IV Weyringergasse 17
ali pri

JOSIP-U STRASSERJ-U

Statbureau & commercijeller Correspondent
der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck

Jos. Kravagna

vinogradnik in žaglar in včanec v Ptuju (Užice)
na Štajerskem, prodaja dobera **vina** iz svojih
vinogradov po 15 do 19 kr. liter: novi **tro-
pinovec** in **slivovce** po 10 kr. starji pa
po 18 kr. liter.